

Pedagoginen johtaminen ammatillisessa koulutuksessa

Kysely pedagogisesta johtamisesta vastaaville henkilöille

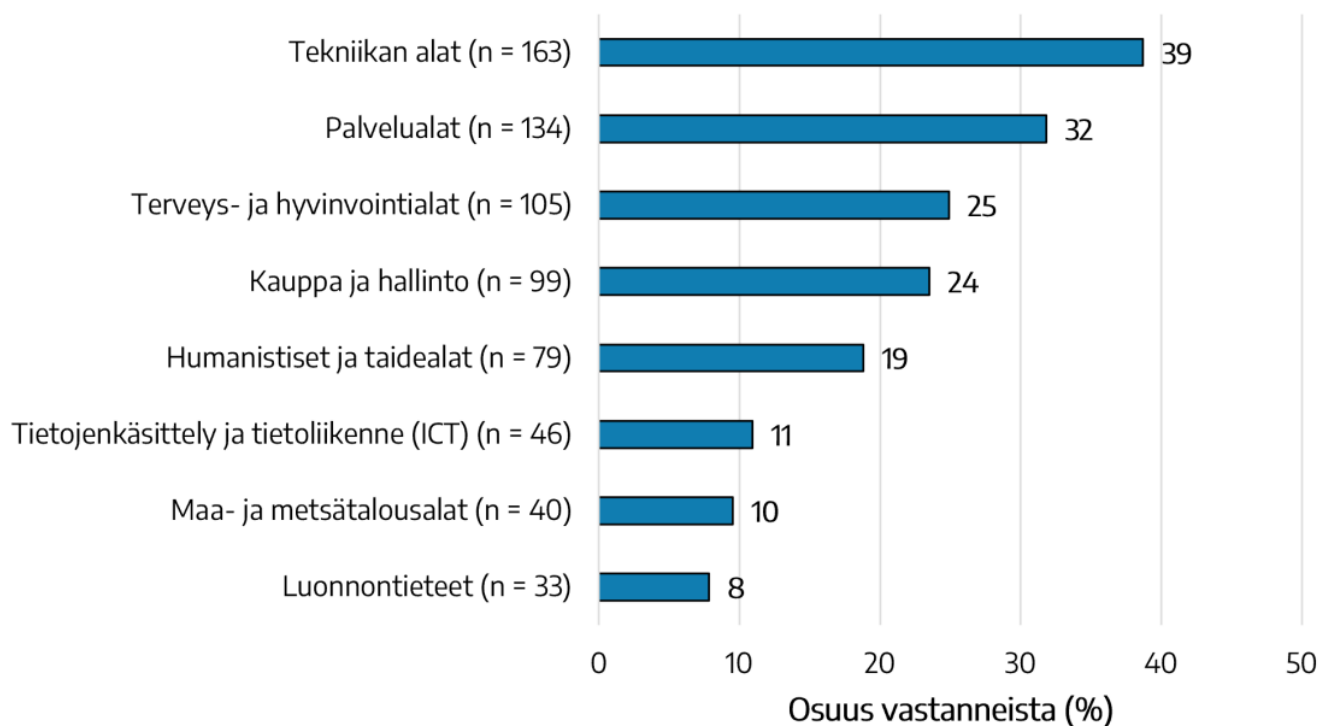
Kaikilta ammatillisen koulutuksen järjestäjiltä kerättiin vastauksia pedagogisesta johtamisesta vastaavilta henkilöiltä verkkokyselyllä marras-joulukuussa 2025. Kyselyssä ohjeistettiin kohdentamaan kysely kaikille niille henkilöille, jotka osallistuivat pedagogiseen johtamiseen organisaation eri tasoilla. Vastaajina olivat muun muassa kuntayhtymien johtajat, toimitusjohtajat, rehtorit, apulaisrehtorit, koulutusala johtajat ja koulutuspäälliköt.

Koulutuksen järjestäjän pedagogisesta johtamisesta vastaavien ^[1] eli pedagogisten johtajien kyselyyn vastasi 575 pedagogista johtajaa 117 koulutuksen järjestäjältä. Vastaajamäärät vaihtelivat koulutuksen järjestäjittäin yhden ja 23 vastauksen välillä. Pedagogisten johtajien kyselyyn ei saatu vastauksia neljältätoista kohdejoukkoon kuuluvalla koulutuksen järjestäjältä.

Taulukoissa 2 ja 3 sekä kuvioissa 1–3 kuvataan pedagogisten johtajien kyselyyn vastanneiden vastaajien taustatietoja. Taulukossa 4. vastanneita kuvataan koulutuksen järjestäjään liittyvien taustatietojen mukaan. Lähes kaikki vastaajat (95 %) olivat suorittaneet opettajan pedagogiset opinnot. Enemmistöllä pedagogisista johtajista (75 %) ei ollut opetusvelvollisuutta ja noin neljäsosalla oli opetusvelvollisuutta. Kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan roolinsa pedagogisessa johtamisessa. Vastaajat pystyivät valitsemaan usean vaihtoehdon. Vastaajista lähes puolet (48 %) toimi opetus- ja ohjaushenkilöstön esihenkilönä, esimerkiksi koulutuspäällikkönä. Noin kymmenesosa (10 %) vastaajista toimi opetuksesta ja ohjauksesta vastaavana johtajana tai tutkintovastaavana. Vastaajista hieman alle kymmenesosa (8 %) toimi kuntayhtymän johtajana tai rehtorina (ks. Taulukko 2.) Enemmistö pedagogisiin johtajiin kuuluvista vastaajista oli naisia (65 %) ja kolmasosa (33 %) oli miehiä. Kyselyssä vastaajat pystyivät valitsemaan useita koulutusaloja, joilla työskentelivät. Pedagogisten johtajien vastaajaryhmässä tekniikan alojen edustajia oli 39 prosenttia ja palvelualojen edustajia oli noin kolmannes. (Ks. Kuvio 1.)

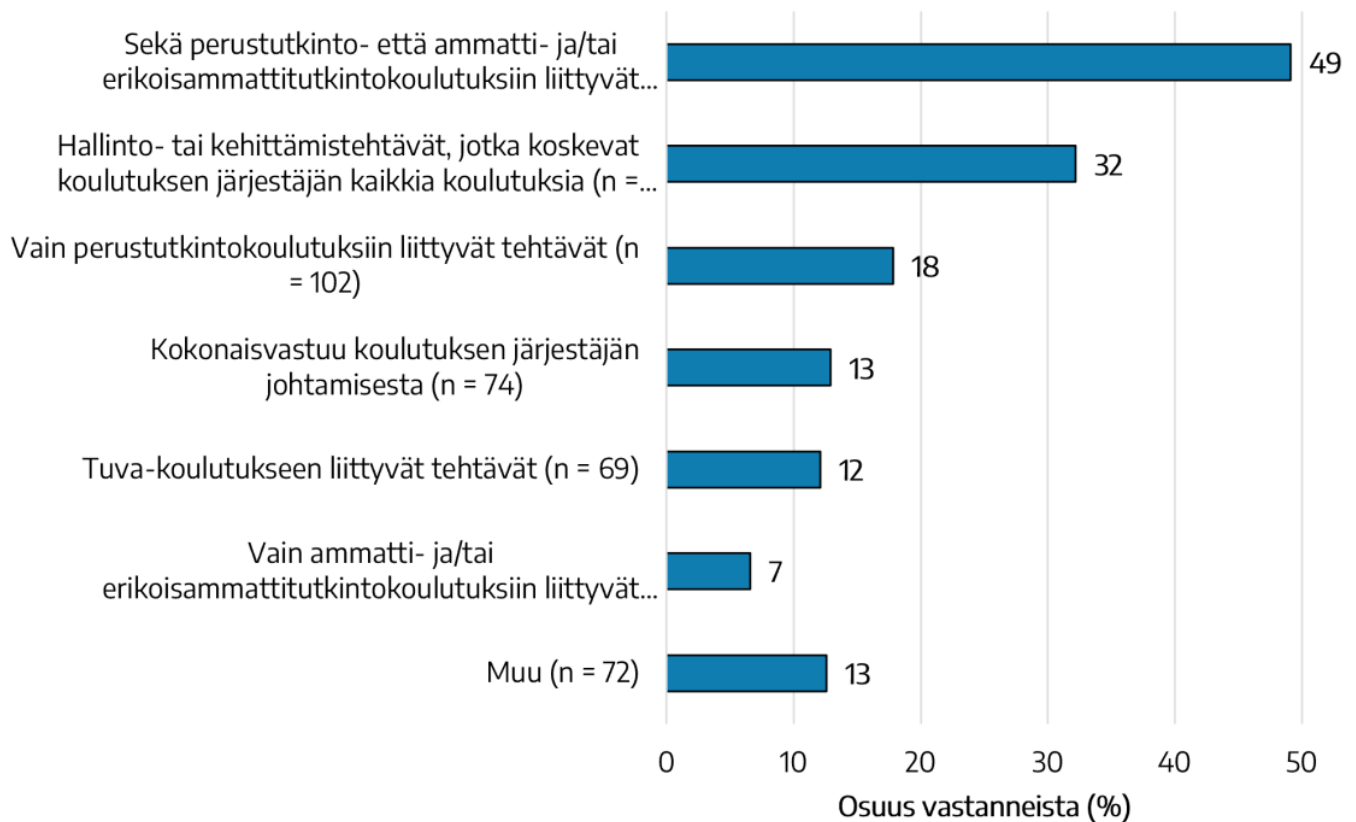
TAULUKKO 2. Pedagogisen johtajien kyselyyn (n = 575) vastanneiden rooli koulutuksen järjestäjän pedagogisessa johtamisessa ja sukupuoli

Vastaajien rooli pedagogisessa johtamisessa ja sukupuoli		Osuus vastanneista (%)	Vastanneiden määrä (n)
Rooli koulutuksen järjestäjän pedagogisessa johtamisessa	Opetus- ja ohjaushenkilöstön esihenkilö, esim. koulutuspäällikkö	47,5	272
	Tutkintovastaava	10,8	62
	Opetuksesta ja ohjauksesta vastaava johtaja, esim. koulutusjohtaja	9,8	56
	Kuntayhtymän johtaja/rehtori	8,2	47
	Apulaisrehtori tai vastaava	7,7	44
	Pedagoginen asiantuntija	6,5	37
	Pedagoginen johtaja	3	17
	Muu	12,6	72
Sukupuoli	Nainen	65,2	375
	Mies	32,5	187
	Muu tai en halua kertoa	2,3	13

KUVIO 1. Koulutusalat, joilla pedagogisten johtajien kyselyyn vastanneet (n = 575) työskentelevät (mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja)

Yleisimmin vastaajien tehtävät liittyivät koulutuksen järjestäjän kaikkia koulutuksia koskeviin hallinto- tai kehittämistehtäviin (49 %). Lisäksi noin kolmannes vastaajista (32 %) ilmoitti työskentelevänsä koulutuksen järjestäjän kaikkia koulutuksia koskevissa hallinto- tai kehittämistehtävissä. Perustutkintokoulutuksiin liittyviä tehtäviä oli 18 prosentilla vastaajista, kun taas koulutuksen järjestäjän johtamiseen liittyvä kokonaisvastuu sekä TUVA-koulutukseen liittyvät tehtävät olivat kummatkin noin joka kahdeksannella vastaajalla (13 % ja 12 %). (Ks. kuvio 2.)

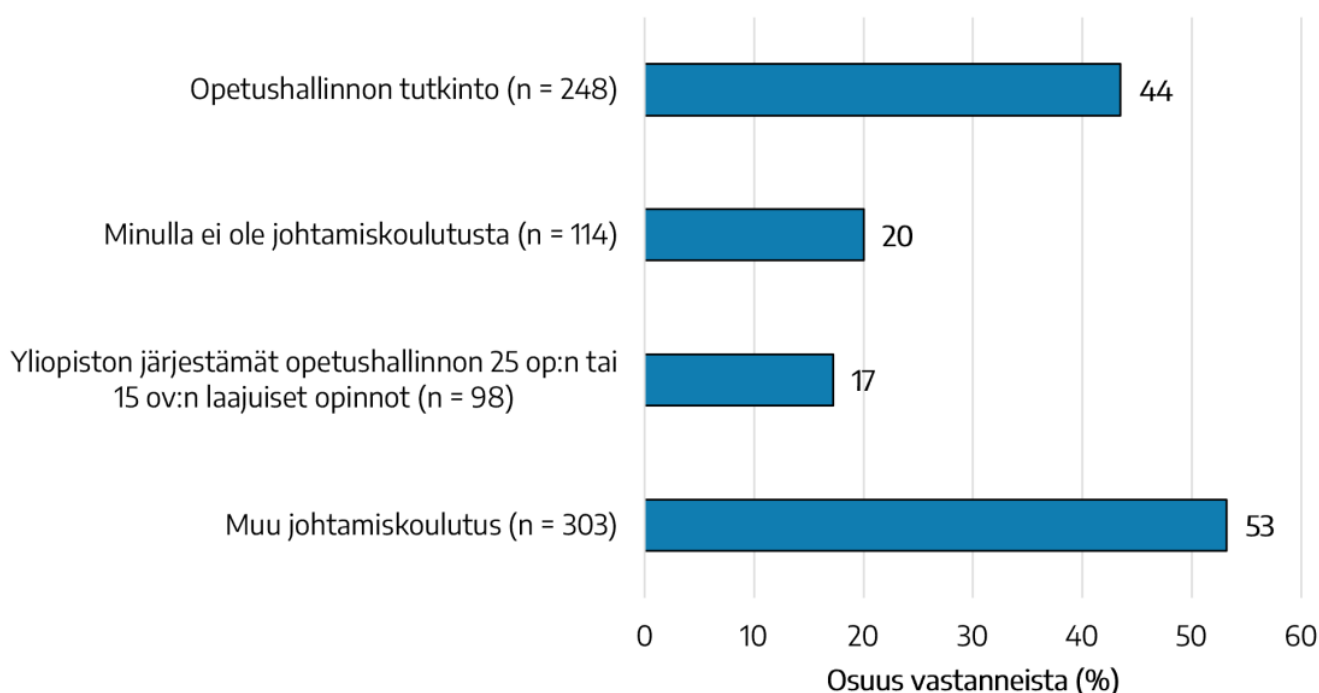
KUVIO 2. Pedagogisten johtajien kyselyyn vastanneiden (n = 575) vastualueet tai johtamiskokonaisuudet (mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja)

Yli puolella pedagogisista johtajista (56 %) korkein suoritettu tutkinto oli yliopistossa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto, ja vajaalla viidenneksellä (19 %) ylempi ammattikorkeakoulututkinto (Ks. Taulukko 3). Lisäksi 16 prosentilla vastaajista korkein suoritettu tutkinto oli ammattikorkeakoulututkinto. Muita tutkintotyyppejä esiintyi vain yksittäisillä vastaajilla. Enemmistö pedagogisista johtajista (68 %) oli työskennellyt ammatillisen koulutuksen johtamistehtävissä vähintään kuusi vuotta. Alle viisi vuotta johtamistehtävissä toimineita oli noin kolmasosa vastaajista.

TAULUKKO 3. Pedagogisten johtajien kyselyyn (n = 575) korkein suoritettu tutkinto ja johtamisen tehtävissä työskentelyn kesto

Korkein suoritettu tutkinto ja johtamisen tehtävissä työskentelyn kesto		Osuus vastanneista (%)	Vastanneiden määrä (n)
Korkein suoritettu tutkinto	ylempi korkeakoulututkinto (yliopisto)	55,8	321
	ylempi ammattikorkeakoulututkinto	19,3	111
	ammattikorkeakoulututkinto	16,2	93
	tohtorin tutkinto	2,8	16
	amatillinen tutkinto	2,4	14
	alempi korkeakoulututkinto (yliopisto)	2,1	12
	ylioppilastutkinto	0,7	4
	lisensiaatin tutkinto	0,7	4
Aika, jonka toiminut johtajana, esihenkilönä tai muissa pedagogisen johtamisen tehtävissä ammatillisessa koulutuksessa	0–5 vuotta	32	185
	11–20 vuotta	27	155
	6–10 vuotta	24	136
	Yli 20 vuotta	17	96

Pedagogisia johtajia pyydettiin kuvaamaan pedagogiseen johtamiseen liittyvää koulutustaan (ks. Kuvio 3). Hieman alle puolella (44 %) vastaajista oli suoritettuna opetushallinnon tutkinto, ja 17 prosenttia oli suorittanut yliopiston järjestämiä opetushallinnon opintoja. Viidesosa (20 %) vastaajista ilmoitti, ettei heillä ollut johtamiskoulutusta. Vastauksissa korostui muun johtamiskoulutuksen merkitys: lähes 53 prosenttia pedagogisista johtajista ilmoitti suorittaneensa muuta johtamiskoulutusta (ks. Kuvio 3). Avovastauksissa vastaajat kuvasivat tarkemmin suorittamiaan koulutuksia. Yleisimmin mainittiin johtamisen erikoisammattitutkinto sekä johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto. Lisäksi vastaajat olivat suorittaneet johtamisopintoja ammattikorkeakouluissa esimerkiksi tradenomiopintojen yhteydessä. Vastauksissa mainittiin myös oppilaitosten omia johtamiskoulutuksia. Pieni osa vastaajista kertoi suorittaneensa MBA-koulutuksen.

KUVIO 3. Pedagogisten johtajien kyselyyn (n = 575) vastanneiden johtamiskoulutus (mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja)

Suurin osa vastaajista (98 %) edusti suomenkielisiä koulutuksen järjestäjiä (ks. Taulukko 4). Koulutuksen järjestäjän koon mukaan tarkasteltuna suurten, yli 3 000 opiskelijan järjestäjillä työskentelevät muodostivat yli puolet vastaajista (52 %).

TAULUKKO 4. Pedagogisten johtajien kyselyyn vastanneet (n = 575) koulutuksen vastaajan työnantajan kielen ja koon mukaan

Vastaajan työnantajan koko ja kieli		Osuus vastanneista (%)	Vastanneiden määrä (n)
Järjestäjän koko	yli 3000 opiskelijaa (suuri)	52,3	301
	500–3000 opiskelijaa (keskisuuri)	31,1	179
	alle 500 opiskelijaa (pieni)	16,5	95
Järjestäjän kieli	suomi	97,6	561
	ruotsi	2,4	14

1: Jatkossa pedagogisesta johtamisesta vastaavista käytetään käsitettä pedagoginen johtaja.